

Mikołaj Sokołowski
(Warszawa, IBL PAN)

O WSPÓLPRACY Z PROFESOREM CHORIEWEM

Współpraca profesora Wiktora Choriewa z Instytutem Badań Literackich PAN sięga początków placówki, zacieśniła się w latach 70. Profesor był wtedy częstym gościem Instytutu, gdzie zbierał materiały do historii literatury polskiej XIX i XX wieku. Instytut był jednym z najważniejszych ośrodków badawczych, w których kształtował się Jego naukowy warsztat. To otwartość i profesjonalizm środowiska skupionego w IBL PAN zdecydowały, że Profesor został polonistą.

Współpraca ożywiła się znacznie po roku 1998, kiedy Profesor objął stanowisko wicedyrektora Instytutu Słowianoznawstwa, i rozwijała się dynamicznie do 2008 roku. W tamtym okresie opracowano *Rosyjsko-polskie związki literackie i kulturowe w kontekście europejskim. Wzajemny ogląd w literaturze i kulturze*. Projekt został zrealizowany jako cykl publikacji w obiegu naukowym w Polsce i w Rosji oraz prac zbiorowych:

1. *Poljaki i russkije w glazach drug druga*. Moskwa 2000;
2. *Rossija – Polska. Obrazy i stierieotipy w litieraturje i kulturje*. Moskwa 2002;
3. *Mif Jewropy w litieraturje i kulturje Rossiji i Polszy*. Moskwa 2004;
4. *Adam Mickiewicz i polskij romantizm w russkoj kulturje*. Moskwa 2007;
5. *Tworczestwo Bolesława Prusa i jego swjazi s russkoj kulturoj*. Moskwa 2007.

W roku 2008 ów monograficzny cykl publikacji został wyróżniony prestiżową nagrodą Prezesów RAN i PAN za najlepszy wspólny projekt naukowy. Na projekcie odcisnęła się metodologia Profesora. Wypracował „imagologiczne” ujęcie problemu, które miało za zadanie wspólnym wysiłkiem historyków, kulturoznawców, literaturoznawców, językoznawców wydobyć rozmaite wyobrażenia o życiu innych narodów, charakterze stereotypów i uprzedzeń, ich pochodzeniu i rozwoju, roli społecznej i funkcji estetycznej. Choriew był autorem monografii *Polska i Polacy w oczach rosyjskich literatów* (Moskwa 2005) oraz autorem artykułów: *Imagologia i poznawanie rosyjsko-polskich związków literackich*, *O żywotności stereotypów*, *Rosyjski europeizm i Polska*; *Adam Mickiewicz i polski stereotyp stosunku do Rosji*; „Dzieci” *Bolesława Prusa* i „Biesy” *Fiodora Dostojewskiego*.

Podjęcie wspólnych badań miało na celu uwolnienie naukowych stosunków polsko-rosyjskich od dawnych stereotypów oraz wypracowanie nowego modelu współpracy międzynarodowej na gruncie humanistyki.

Po roku 2008 współpraca polsko-rosyjska w Instytucie Badań Literackich wkroczyła w nową fazę. Pojawiły się kolejne tematy badawcze, między innymi *Polacy w Rosji*, *Rosjanie w Polsce*. Prace przerwała niespodziewana śmierć Profesora. Ostatnim śladem, jaki ten wybitny uczony pozostawił w naszym Instytucie, był erudycyjny esej opublikowany w tomie *Geografia Słowackiego*, zatytułowany *Sybir w „Anhelim” Słowackiego i u rosyjskich poetów-dekabrystów*.